

Eesti keele teise keelena gümnaasiumi lõpueksami hindamisjuhend 2019

GÜMNAASIUMI EKSAMI KIRJUTAMISOSA ÜLESANNETE HINDAMISJUHEND

Ülesande täitmine ja teksti sisu	Punktid	Keelekasutus
Ülesandest saadakse aru ja see täidetakse täpselt ja laitmatult. Sisu ammendav, tekst õige pikkusega (esimene ülesanne u 120 sõna, teine u 160 sõna), loogiline ja ladus. Kirjutis – eeskätt esimene ülesanne – vastab üldtunnustatud vorminõuetele.	5	• Kontekstile ja stiilinormile vastav keelekasutus. • Lausestus loogiline ja mitmekesine. Kasutatakse sisu täpselt edastamiseks vajalikke keelestruktuure. • Sõnavara osutab võimet praktiliselt igasuguste ülesannetega toime tulla, on asjakohase ulatusega, sõnakasutus täpne. Üksikuid lünki sõnavaras osatakse enamasti kompenseerida sünonüümsete keelenditega. • Võib esineda üksikuid kirja- ja keelevigu ning stiilikonarusi, mis ei häiri tekstist arusaamist.
Ülesandest saadakse aru ja selle täitmisega saadakse üsna hästi hakkama. Sisu asjakohane, tekst õige pikkusega (120/160 sõna), loogiline ja küllaltki sidus. Kirjutis – eeskätt esimene ülesanne – vastab üldtunnustatud vorminõuetele.	4	• Hea keelekasutus. Kirjutaja on valinud sobiva registri. • Lausestus loogiline ja mitmekesine. • Sõnavara ülesande täitmiseks piisav, aga väljendus lakooniline. • Esineb üksikuid kontekstilisi tähendusväärtusi ning kirja- ning keelevigu, mis ei sega tekstist arusaamist.
Ülesandest saadakse aru ja selle täitmisega saadakse rahuldavalt hakkama. Sisu pealiskaudne, tekst enam-vähem õige pikkusega (120/160 sõna) ja piisavalt sidus, et selle mõttest aru saada. Kirjutis – eeskätt esimene ülesanne – vastab üldtunnustatud vorminõuetele osaliselt.	3	• Rahuldav keelekasutus. Kirjutaja on valinud sobiva registri. • Üksikutes kohtades võib esineda ebaloogilist lausestust või pisut lihtsakoelist sidumist. • Sõnavara üsna piiratud, mistõttu väljendus lakooniline. Üksikutes kohtades esineb ebatäpset sõna- ja vormikasutust. • Esineb kirja- ja keelevigu, kuid teksti mõte on siiski enamasti arusaadav.
Ülesandest saadakse üldjoontes aru, kuid selle täitmises on puudujääke. Kirjutis võib olla õige pikkusega (120/160 sõna) või mõnevõrra – nt kolmandiku – lühem, sisu aga pealiskaudne ja tekst halvasti struktureeritud, mistõttu teksti mõttest arusaamine nõuab lugejapoolset pingutust. Kirjutis ei vasta üldtunnustatud vorminõuetele.	2	• Ebarahuldav keelekasutus. Eksimused registri valikul. • Võib esineda ebaloogilist lausestust, mistõttu teksti mõttest arusaamine häiritud. Sidumine on ebaloomulik, esineb sidumata üleminekuid ja madalamatele tasemetele omast hakitust vm süntaktilisi lihtsustusi. • Sõnavara piiratud, esineb sõnakasutusvigu. • Palju eri tüüpi keele- ja/või kirjavigu, mistõttu teksti mõistmine häiritud.
Ülesandest saadakse aru raskustega ning see jääb suures osas täitmata. Kirjutis õige pikkusega, kuid tekst katkendlik ja kohati seosetu, või kirjutis nõutust oluliselt (poole võrra) lühem. Kirjutis ei vasta üldtunnustatud vorminõuetele.	1	• Väga halb keelekasutus. • Lihtsakoeline madalamatele tasemetele omane lausestus või lõikude sidumatus. • Sõnavara ülesande täitmiseks ebapiisav. • Keele- ja/või kirjavead takistavad tekstist arusaamist.
Ülesandest ei saada aru ja/või seda ei suudeta täita. Kirjutatu ei täida ülesannet. Kirjutis liiga lühike (alla poole nõutust) või vastus hindamiseks ebaadekvaatne (kirjutise sisul pole ülesandega midagi ühist).	0	• Tekst nii ebaloomulik ja vigane, et sellest pole võimalik aru saada. • Sõnavara ja grammatika ei vasta ka kõige madalamale tasemele.

Kuulamisosa vastused

Esimene ülesanne

1	A
2	B
3	B
4	A
5	C

Teine ülesanne

6	A
7	A
8	B
9	A
10	B
11	B

Kolmas ülesanne

12	C
13	B
14	B
15	C
16	A
17	A
18	A

Neljas ülesanne

19	maitsestasid, tegid, sõid, valmistasid
20	ergutav, ergastav, energiliseks tegev, erksaks tegev
21	Euroopasse, Euroopa
22	tarbivad/joovad, kasutavad, vale: kasvatavad
23	(erilistes) kohvimajades, majades, kohvimajas, majas
24	käsitsi/käega/käsitsi savist, savist
25	kolm, 3

Lugemisosa vastused

Esimene ülesanne

26	B
27	C
28	A
29	B
30	A
31	A
32	B

Teine ülesanne

33	H
34	N
35	L
36	C
37	B
38	I
39	E
40	M
41	D
42	F
43	K

Kolmas ülesanne

44	C
45	F
46	K
47	I
48	D
49	A
50	B

Struktuuriosa vastused

Esimene ülesanne

51	C
52	B
53	C
54	A
55	A
56	B
57	B
58	C
59	A
60	B
61	A
62	C

Teine ülesanne

63	suured/suurena/suuremad
64	veest
65	organismile/organismi
66	vajab/vajaks
67	ühe
68	salatis
69	klaasi
70	söömisest
71	väsimust
72	tööks/tööle
73	sisaldavad/sisaldab
74	rohkem
75	piisaval

GÜMNAASIUMI EKSAMI RÄÄKIMISOSA HINDAMISJUHEND

Hinne/punktid	Hinde selgitusi
9-10 Ülesannetest saadakse aru, need täidetakse täpselt ja laitmatult	- Tekst on teema- ja žanrikohane. Kõne on sujuv ja hästi mõistetav, kui ka mõnda sõna tuleb otsida, küsida või puudujääki muul viisil kompenseerida. Esinevad suulisele kõnele omased tavalised takerdused. Hääldus hea, kui ka emakeele aktsent on tajutav. Teksti sidumine on ladus, kõnevoorude sidumine ei pruugi veel olla täiesti loomulik. - Sõnavara ülesannete täitmiseks piisav, väga hea parafraseerimisoskus. - Grammatika piisavalt korrektne, et teemat laitmatult käsitleda. Öeldu hõlpsasti mõistetav.
7-8 Ülesannetest saadakse aru, nende täitmisega saadakse üsna hästi hakkama	- Tekst on suures osas teema- ja žanrikohane. Kõne on suhteliselt vaba ja arusaadav. Hääldus hea, kui ka emakeele aktsent on tajutav. Oma teksti sidumine on hea, kõnevoorude sidumine pisut hakkiv. - Sõnavaras esineb ülesannete täitmisel üksikuid lünki, sel juhul väljendutakse kaudsel viisil. - Grammatika tundmine hea, kuigi võib esineda ebakorrektsusi. Öeldu mõistetav.
5-6 Ülesannetest saadakse aru, nende täitmisega saadakse hakkama	- Tekst on üldjoontes teema- ja žanrikohane, kuid mõne ülesande täitmisel esineb puudujääke. Kõne on arusaadav, aeglane, kuid ilma pikemate ebaloomulike pausideta. Suudab end mõistma panna ning ületab enamiku suhtlemisel ette tulevatest raskustest. Hääldus hea, kui ka emakeele aktsent on tajutav. Oma tekst on arusaamiseks piisavalt seotud, kõnevoorude sidumine võib olla konarlik. - Sõnavaras esineb ülesannete täitmisel lünki, kuid sellest hoolimata suudetakse mõtet üldjoontes moonutusteta edasi anda. Kuulaja taipab öeldu mõtet ilma suurema pingutusega. - Esineb grammatikavigu, kuid öeldu üldmõte on arusaadav.
3-4 Ülesannetest saadakse üldjoontes aru, nende täitmisel on puudujääke	- Tekst on küll osaliselt teema- ja žanrikohane, kuid esinevad raskused seisukohtade esitamisel, väitlemisel ja argumenteerimisel. Kõne on aeglane, esineb pikki ebaloomulikke pause. Tihti tuleb toeks võtta mitteverbaalseid vahendeid. Hääldus erineb selgelt eesti keele normist. Interaktiivsed oskused viletsad. - Sõnavaras esineb ülesannete täitmist takistavaid lünki, sõnavara puudujääkide kompenseerimine hakkab häirima. Kuulaja saab siiski öeldust aru. - Laused on lihtsakoelised. Esineb häirivaid grammatikavigu, mis kohati takistavad öeldu mõistmist.
2-1 Ülesannetest saadakse aru raskustega, need jäävad suures osas täitmata	- Tekst ei haaku teemaga ja testitav ei tule toime tasemekohaste žanritega. Kõne on hakitud või isegi katkendlik ja seda on raske jälgida, kaaskõneleja tekstile ei reageeri adekvaatselt. - Sõnavara äärmiselt piiratud, mistõttu ülesanded jäävad suures osas täitmata või neid ei täideta ka madalamate tasemete kohaselt. - Grammatika ebakorrektnen ja takistab öeldu mõistmist.
0 Ülesandeid ei suudeta täita isegi siis, kui nendest aru saadakse	Hindamiseks ebaadekvaatne vastus (näiteks mitte-eestikeelne jutt, ülesannete täitmise jaoks liiga piiratud eesti keele oskus vms).

